

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-175>

УДК 711.4:330.342.24

ПРОГНОЗУВАННЯ ТА СЦЕНАРУВАННЯ РОЗВИТКУ МІСТ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

FORECASTING AND SCENARIO OF URBAN DEVELOPMENT IN TERMS OF INFORMATION ECONOMY

Романовська Юлія Анатоліївна
доктор економічних наук, доцент,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1099-0787>

Romanovska Yuliia
Vinnytsia Institute of Trade and Economics
of State University of Trade and Economics

В роботі зазначено, що інформаційна економіка в умовах інтеграційних процесів є ключовим напрямом розвитку міських територій; основними ресурсами інформаційної економіки виступають знання й інформація. В статті доведено, що прогнозування та сценарування розвитку міст виступає в ролі стратегічного інструменту для планування майбутнього. Доведено, що зв'язок між прогнозуванням і сценаруванням розвитку міст полягає в тому, що прогнозування забезпечує базу для сценаріїв, дозволяючи створювати більш реалістичні та обґрунтовані варіанти розвитку. Прогнозні сценарії – основа для гнучких та адаптивних рішень щодо розвитку міста, що дозволяє зменшити ризики від непередбачуваних загроз. З'ясовано, що розроблення сценаріїв як вид управлінської діяльності у світовій практиці, поєднує вплив різноманітних чинників, тенденцій та процесів у зовнішньому та внутрішньому середовищі інформаційної економіки.

Ключові слова: прогнозування, сценарування, розвиток міста, інформаційна економіка, інновації.

Information economy in terms of integration processes is one of the key directions of development of national economies. Among the main factors that contribute to its active development, it is advisable to highlight such as the globalization of the world economy, the integration of international capital markets, the innovativeness of production processes, the growth of competition between countries for markets, the introduction of digital technologies, the geometric development of business on the Internet. Knowledge and information play an important role in the development of cities, especially under martial law, namely, it contributes to the growth of the economy and the restoration of the quality of life of the population. The effective use of knowledge and information becomes a key factor in the development of cities, contributing to the formation of a modern urban environment focused on innovation, sustainable development and improving the quality of life of citizens. Forecasting and scenario development of cities acts as a strategic tool for planning the future of urban areas. It allows you to take into account various factors affecting the development of cities, and create scenarios that help city authorities make informed decisions. Forecasting and scenario development of cities are interrelated approaches that allow you to build strategies for the development of urban areas, taking into account various economic, social and technological factors. Forecasting the development of cities involves the analysis of current trends and is the basis for the development of long-term plans based on the data obtained. With the help of forecasting, it is possible to estimate the future needs of the city in infrastructure, social services, energy resources and investments. The link between forecasting and city development scenarios is that forecasting provides a basis for scenarios, allowing for more realistic and informed development options. Forecasting and scenario-building together provide a strategy for sustainable development that allows cities to prepare for the future more effectively, while maintaining flexibility and readiness for the various challenges of the information environment.

Keywords: forecasting, scenario, city development, information economy, innovations.

Постановка проблеми. Сучасне місто розвивається під впливом інноваційних інформаційних технологій та характеризується трансформацією діючих соціальних та економічних

процесів. В той час в Україні міські території зазнають значного впливу воєнної агресії з боку РФ. Деякі міста зникли з карти України, такі як Авдіївка, Бахмут, а інші функціонують

з останніх можливостей через значні руйнування інфраструктури та втрати людського потенціалу. Тому саме швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій має послугувати активатором відродження міст в Україні. Рівень інформаційних технологій та постійне зростання обсягів даних сьогодні формують основу сучасної розвитку соціально-економічної системи «місто». В період відновлення інформаційна економіка може зіграти значну роль у відновленні міських територій як генератор якісних змін, які несуть в собі масове поширення інноваційних знань. Прогнозування та сценарування майбутніх станів розвитку міст з урахуванням інформаційної економіки під час періоду відновлення країни є одним з напрямів щодо швидкого відновлення інфраструктури міста та стимулювання інвестицій у розвиток міських територій. Основними підходами тут виступають прогнози та сценарії розвитку міст з урахування балансу інтересів великої кількості зацікавлених сторін.

Прогнозні сценарії виступають важливим інструментом у розвитку міст в повоєнній економіці, які спрямовані на варіативність стратегій розвитку міських територій. Актуальність і своєчасність застосування прогнозування і сценарування зумовлюється потребою розвитку міста як унікальної соціально-економічної системи з достатньо складною структурою.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дана проблематика є предметом глибоких досліджень, а сьогодні, в період воєнного стану, набуває все більшої гостроти. Фінагіна О., Коваленко Ю., Пригодюк О., Зінченко О., Даріюш П., Зінченко Д. [1–2] в своїх роботах наводять авторське бачення інформаційної економіки, формулюють її мету та обґрунтовують концепції формування такої економіки. Інші фахівці [3–4] розглядають особливості розвитку міст, а саме розвиток сучасного міста в контексті світових трендів та в концепції «розумні міста». Проте в умовах інформаційної економіки із зростанням криз та озброєних конфліктів в світі, важливим акцентом стають дослідження прогнозування та сценарування розвитку міст.

Метою статті є визначення сутності інформаційної економіки; обґрунтування прогнозування та сценарування розвитку міст в інформаційній економіці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформаційна економіка в умовах інтеграційних процесів є одним із ключових

напрямів розвитку національних економік. Серед основних чинників, які сприяють її активному розвитку доцільно виділити такі як глобалізація світової економіки, інтеграція міжнародних ринків капіталів, інноваційність виробничих процесів, зростання конкуренції між країнами за ринки збуту, впровадження gidgetal-технологій, геометричний розвиток бізнесу в інтернеті.

Інформаційна економіка сьогодні посідає центральне місце у дослідженнях багатьох учених з різних галузей науки, таких як економіка, інформаційні технології, соціологія, політологія та інші. Скібська К. О., Новицький Д. С. зазначають, що інформаційна економіка, або бізнес-інформатика, є галуззю наукових досліджень, що зосереджується на аналізі використання інформаційних технологій у сфері бізнесу та управлінні [5].

Згідно Кембриджського словника [6], інформаційна економіка – це економіка, в якій знання, інформація та послуги є більш цінними, ніж виробництво (технологічна революція, пов'язана з комп'ютерною та інформаційною економікою, прискорила перехід індустріально розвинених країн від виробничої економіки до економіки, що базується на послугах – а саме-інформаційної економіки)».

На думку Шкарлет С. М., Дубини М. В. інформаційна економіка – вид економічної системи, у межах якої інформація відіграє ключову роль у розвитку основних сфер та галузей національного виробництва, є невід'ємним елементом реалізації процесів виробництва, розподілу, обміну та споживання, подальший розвиток такої системи безпосередньо пов'язаний із створенням та впровадженням нових інформаційних технологій у діяльність різних економічних суб'єктів [7].

Таким чином, на сьогодні не існує одного підходу до обґрунтування сутності категорії «інформаційна економіка», тому якщо узагальнити твердження науковців, можна зазначити, що генеруючою силою трансформаційних процесів виступають інноваційні цифрові технології. Інформаційна економіка враховує масиви знань в сучасному світі (з акцентом на digital-процеси в економіці) та має конвергентний зв'язок з інноваційною складовою економіки. Основними ресурсами інформаційної економіки є знання й інформація, які виступають підґрунтям економічного зростання та конкурентоспроможності країни.

Знання та інформація відіграють важливу роль у розвитку міст особливо в умовах

воєнного стану, а саме, сприяють зростанню економіки і відновленню якості життя населення. За дослідженнями фахівців Ушенко Н. та Тшонковскі К. [8] економіка країни почала поступово відновлюватися; незважаючи на низькі обсяги виробництва, загальні фінансові показники мають тенденцію до покращення. Завдяки міжнародній підтримці відбувається поступове відновлення життєздатності міст, як основних осередків функціонування держави. Україна є країною з високим рівнем урбанізації (на 01.01.2022 частка міського населення становила понад 70% населення країни). В умовах воєнного часу міста є центрами не тільки зосередження сучасних цифрових технологій та інноваційності, а й основою концентрації тимчасово переміщених осіб.

Ефективне використання знань та інформації стає ключовим фактором у розвитку міст, сприяє повоєнному відновленню робочої сили для забезпечення економічного зростання та стійкого розвитку. Інноваційні знання та відомості, дані про об'єкти, явища чи події, стають ґрунтовним чинником у розвитку трансформацій міських територій, сприяючи формуванню сучасного міського середовища, орієнтованого на інновації, сталий розвиток та підвищення якості життя громадян. Завдяки впровадженню інформаційних технологій міста можуть оптимізувати управління інфраструктурою, покращувати транспортні системи, знижувати рівень забруднення та підвищувати ефективність використання енергоресурсів. Крім того, це сприяє розвитку «розумних» міст, де жителі мають доступ до електронних послуг, а влада може оперативно реагувати на потреби громадян, забезпечуючи прозорість і відкритість управлінських процесів.

Прогнозування та сценарування розвитку міст виступає в ролі стратегічного інструменту для планування майбутнього міських територій. Прогнозні сценарії розвитку міст являють собою взаємопов'язані підходи, які дозволяють побудувати стратегії розвитку міських територій, враховуючи різноманітні економічні, соціальні та технологічні фактори. Прогнозування розвитку міст передбачає аналіз поточних тенденцій та є базою для розробки довгострокових планів на основі отриманих даних. За допомогою прогнозування можна оцінити майбутні потреби міста в інфраструктурі, соціальних послугах, енергоресурсах та інвестиціях. Прогнозування базується на кількісних та якісних даних інформаційної економіки, які допомагають передбачити

вплив загроз на розвиток міста. Наприклад, демографічний прогноз дозволяє зрозуміти, як зміниться чисельність населення та його потреби, що, у свою чергу, впливає на планування шкіл, лікарень та інших установ. Сценарування розвитку міст – це більш гнучкий підхід, який створює альтернативні варіанти майбутнього розвитку, базуючись на оцінюванні загроз. Замість того, щоб просто передбачати один можливий варіант майбутнього, сценарування розглядає кілька варіантів, враховуючи різні політичні, економічні та технологічні сценарії. Наприклад, сценарій розвитку може враховувати різні рівні інвестицій в інновації, темпи цифровізації, глобальні економічні виклики або зміни в екологічному законодавстві.

Зв'язок між прогнозуванням і сценаруванням розвитку міст полягає в тому, що прогнозування забезпечує базу для сценаріїв, дозволяючи створювати більш реалістичні та обґрунтовані варіанти розвитку. Прогнозування показує можливі тренди та очікувані зміни, тоді як сценарування дозволяє досліджувати, як ці тенденції можуть розвиватися при зміні певних умов. Це дає змогу менеджменту міста розробити різноманітні сценарії, які будуть ефективними в різних умовах. Поєднання прогнозування та сценарування дозволяє міській владі приймати більш гнучкі та адаптивні рішення, що знижує ризики від непередбачуваних загроз. Наприклад, якщо прогноз показує зростання населення, але існують сценарії демографічної кризи або зміни економічних умов, то міська влада може підготувати резервні плани для забезпечення житлом, транспортуванням та соціальною інфраструктурою у разі настання будь-якого із сценаріїв.

Прогнозування розвитку міста в умовах інформаційної економіки є інструментом для багатьох суб'єктів економіки, таких як уряди, компанії, інвестори та споживачі.

Середовище інформаційної економіки та воєнний стан викликають потребу у прогнозуванні функціонування міста, що дозволить визначити можливі припущення його розвитку. Важливість прогнозування розвитку міст доводить, що реалістичні прогнози дають змогу розробити сценарії досягнення планів на майбутнє. Прогнозування формує прийняття обґрунтованих рішень стосовно наявних ризиків та підсвічує можливості в різних секторах економіки міста. Економічні прогнози – це основа планування фінансових ресурсів в розвитку міста. Прогнозування

є ефективним інструментом для оцінки соціальних наслідків, оскільки дозволяє передбачити вплив економічного зростання або спаду на рівень зайнятості, доходи населення, рівень бідності, соціальну нерівність та інші важливі показники. Це, у свою чергу, допомагає розробляти програми соціального захисту та краще розуміти потреби суспільства.

В сучасній науці застосовується приблизно до 20 методів прогнозування, кожен з яких має свої сильні та слабкі сторони. Однак жоден з них не здатний забезпечити високу ефективність без урахування комплексного підходу та комбінування методів залежно від специфіки розвитку конкретного міста, особливо з врахуванням впливу інформаційної економіки.

Прогнозування розвитку міста в умовах інформаційної економіки орієнтоване на використання цифрових технологій та інформаційних ресурсів для забезпечення сталого розвитку. В інформаційній економіці місто стає не лише фізичним простором, а й цифровим середовищем, де знання та інноваційні технології допомагають приймати обґрунтовані рішення. На основі досліджень українських фахівців [5–9] доцільно визначити такі елементи прогнозування розвитку міста, де інноваційний потенціал можна вважати

інтегральним критерієм інноваційного розвитку міста (рис. 1). Такий підхід допомагає формувати сценарії для сталого розвитку міста, що підвищує адаптацію міст до змін інформаційної економіки.

Основні аспекти прогнозування розвитку міста в умовах інформаційної економіки охоплюють кілька ключових напрямків, які допомагають забезпечити сталий і ефективний розвиток міських територій. Врахування демографічних та соціальних змін передбачає аналіз тенденцій зміни чисельності населення, вікової структури, рівня зайнятості та інших соціальних показників. Важливість врахування потреб різних груп населення дозволяє сформувати основні напрями розвитку соціальної інфраструктури, такої як школи, лікарні та житло.

Важливий компонент прогнозування – оцінювання економічного та інноваційного потенціалу, включає дослідження економічного зростання, підтримку малого та середнього бізнесу, розвиток інноваційних активностей. Планування і розвиток міської інфраструктури є основою для забезпечення зручності проживання в місті, що включає транспортні мережі, житловий фонд, комунальні послуги та об'єкти соціального обслуговування. Ефективне інфраструктурне планування дозволяє

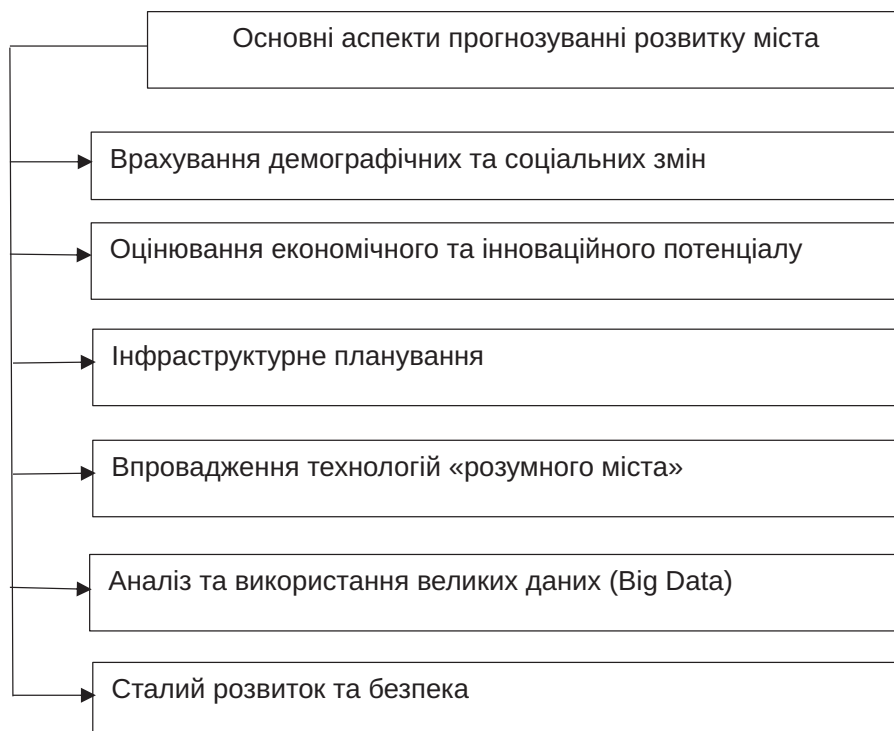

Рис. 1. Основні аспекти прогнозуванні розвитку міста в умовах інформаційної економіки

Джерело: сформовано автором за даними [5–9]

зменшити навантаження на міські ресурси та покращити якість життя громадян. Сучасні міста активно використовують цифрові технології для підвищення ефективності управління та покращення якості послуг. «Розумне місто» передбачає застосування Інтернету речей (IoT), систем моніторингу та автоматизації для оптимізації використання ресурсів, покращення мобільності та підвищення безпеки. Збір та аналіз великих обсягів даних дозволяє приймати обґрунтовані рішення щодо розвитку міста. Дані про трафік, енергоспоживання, соціальну активність та екологічний стан допомагають прогнозувати потреби міста та адаптувати стратегії розвитку до реальних умов. Прогнозування в умовах цифрової економіки враховує екологічні аспекти та заходи безпеки для громадян міста. Це включає моніторинг забруднення, впровадження «зелених» технологій, розвиток екологічної інфраструктури та забезпечення безпеки для комфорту й здоров'я жителів. Наведені аспекти прогнозування забезпечують комплексний підхід до розвитку міста, дозволяючи приймати зважені рішення та адаптуватися до сучасних викликів, зокрема до змін в економіці, викликаних цифровізацією та інформаційною економікою.

Після формування системи вихідних положень для розроблення сценарію розвитку міста необхідно вибрати види альтернативних сценаріїв. Визначити в єдиному сценаріїв реалістичність та правильність напрямів розвитку міста в умовах цифрової економіки неможливо. Саме тому у розв'язанні складних проблем великих систем розробляються декілька можливих сценаріїв, за результатами аналізу яких виникає реальна можливість впливу на ситуацію. Зазначена особливість результативного використання сценарного підходу у діловій практиці зумовила виникнення великої множини видів сценаріїв. Не є винятком і використання сценарного підходу у розвитку міських територій.

Альтернативні сценарії мають одну й ту ж мету – забезпечення сталого розвитку міста, забезпечення функціонування та розвитку соціально-економічної системи «місто», але можуть різнитися за забезпеченістю ресурсами, часом реалізації, складом та складністю дій, учасниками та мірою їхньої участі та ін.

Всі перелічені ознаки мають ймовірнісний характер, немає чіткої впевненості щодо їхньої наявності та здійснення, але не враховувати їх не можна, це є помилкою. Кожен

сценарій з числа альтернативних потребує визначення видів, характеристик, змісту, особливостей розроблення та умов уведення в дію. Для ґрунтовнішого опису сценарування розвитку міст альтернативні сценарії мають різнитися переліком припущень і взаємодією чинників, досліджуваних у сценарії. Такий підхід дозволяє розробити альтернативні сценарії з різним розвитком подій – песимістичні, оптимістичні та реалістичні сценарії (найбільш імовірні). Зміст сценаріїв зміцнення розвитку міста в умовах інформаційної економіки до деякої міри варіюватиме залежно від умов його розроблення (наявність необхідної інформації, ставлення міської влади до зміцнення соціально-економічної безпеки міста, прийнятої концепції розвитку, кваліфікації фахівців, відведений час та ін.), поточного стану соціально-економічного розвитку міста, поставлених цілей та ресурсів різноманітних видів, що знаходяться у розпорядженні міської влади. Саме тому виникає деяка множинність сценаріїв розвитку міста навіть одного й того ж міста, кожен з яких має свої особливості у розробленні та реалізації.

Види сценаріїв розвитку міста в умовах інформаційної економіки міста можна описати за допомогою відповідного континууму, що утворюється завдяки використанню багатьох критеріїв, за якими упорядковуються сценарії. Континуум сценаріїв розвитку міста може включати: орієнтований на підтримку економіки міста, орієнтований на прискорений розвиток економіки міста, орієнтований на задоволення потреб мешканців міста та соціальні блага, орієнтований на поліпшення екології міста, орієнтований на повоєнне відновлення міста, орієнтований на переважне залучення зовнішніх ресурсів та допомоги, орієнтований на внутрішні ресурси та можливості та інші сценарії.

Зрозуміло, що надані критерії визначення видів сценаріїв розвитку в умовах інформаційної економіки не вичерпують всієї їхньої множини, але дозволяють скласти уявлення про множинність видів сценаріїв. Реалізація вибраного сценарію розвитку міста потребує відповідної підготовки, зокрема йдеться про уточнення завдань кожного з учасників сценарію та очікуваних результатів їхнього виконання, форм та термінів взаємодії учасників, форм комунікацій органів міської влади з учасниками реалізації сценарію, встановлення контрольних точок перевірки реалізації сценарію та результатів реалізації, які мають бути на цю точку тощо. Початок реалізації

вибраного сценарію розвитку міста не завжди означає, що він буде реалізованим у незмінному вигляді або взагалі реалізованим. Умови, за яких був вибраний саме той чи інший сценарій, протягом його реалізації можуть змінитися, іноді суттєво та швидко. Тому необхідно визначити ознаки необхідності корегування діючого сценарію або відмови від нього та переходу до наступного з числа сформованої сукупності. До таких ознак слід віднести:

– невиконання на дату контрольної точки 40-50% поставлених завдань;

– відмова від участі у реалізації сценарію до 30% учасників або кількох учасників, яким належить значна роль в його реалізації;

– відсутність необхідних ресурсів, на які обґрунтовано розраховували при розробленні сценарію;

– суттєва зміна умов у зовнішньому або внутрішньому середовищі соціально-економічної системи «місто», яка нівелює або скасовує плановані заходи з протидії розвитку загроз системі;

– явна опортуністична поведінка стейкхолдерів сценарію (особливо важливих), що проявляється в ухилянні від умов сценарію, спрямуванні дій на досягнення власних цілей та задоволення власних інтересів, маніпулюванні окремих стейкхолдерів (негативний вплив) поведінкою інших учасників реалізації сценарію в умовах неповної раціональності

(неповноти інформації, обмеженості можливостей та ін.), навмисній прихованості власних дій, що виходять за межі сценарію тощо.

Висновки та перспективи досліджень.

Таким чином, прогнозування і сценарування є поширеним видом управлінської діяльності у світовій практиці на різних рівнях соціально-економічної системи держави, в якому поєднуються вплив різноманітних чинників, тенденцій та процесів у зовнішньому та внутрішньому середовищі системи, які і негативно, і позитивно впливають на функціонування та розвиток системи, дозволяють посилити її слабкі сторони та посилити якість системи. Сценарії розвитку міста мають розроблятися з дотриманням принципів, врахуванням обмежень сценарного підходу, виявлених загроз розвитку міської території, концептів людиноцентризму та тісного зв'язку між містом і збалансованістю різноманітних за характером та способами вияву інтересів елементів системи.

Прогнозування та сценарування спільно забезпечують стратегію сталого розвитку, що дозволяє містам ефективніше підготуватися до майбутнього, зберігаючи гнучкість та готовність до різних викликів інформаційного середовища. Подальші дослідження будуть спрямовані на обґрунтування сценаріїв розвитку міст як основи повоєнного відновлення України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Фінагіна О., Коваленко Ю., Пригодюк О. Інформаційна економіка України: перспективи розвитку регіонального інформаційного менеджменту. *Менеджер. Вісник Донецького державного університету управління. Серія: Економіка*. 2020. № 2 (87). С. 29–45.
2. Зінченко О., Даріюш П., Зінченко Д. Інформаційна економіка: концепція, сутність та розвиток. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2019. № 19. С. 3–13.
3. Купінець Л. Є., Тютюнник Г. О. Розвиток сучасного міста в контексті світових трендів. *Інтелект XXI*. 2021. № 6. С. 5–15.
4. Шпак О. І., Федорка П. П., Пригара М. П. Розумні міста та Інтернет речей: вплив розробок у сфері ІТ на розвиток міст і покращення якості життя. *Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості*. 2023. № 3. С. 114–128.
5. Скібська К. О., Новицький Д. С. Інформаційна економіка в системі заходів повоєнного відновлення України. *Бізнес-Інформ*. 2024. № 3. С. 167–173.
6. Кембріджський словник. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/information-economy> (дата звернення: 30.07.2024)
7. Шкарлет С. М., Дубина М. В. Ідентифікація сутності інформаційної економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2017. № 1 (9). С. 99–104.
8. Тшонковскі К., Ушенко Н. Стабілізація економіки країни в умовах кризи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2023. Випуск 49. С. 143–148.
9. Шкварук Д., Дончак Л. Рівневі підходи до трактування поняття економічний потенціал. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. №1 (314). С. 99–102.

REFERENCES:

1. Finahina O., Kovalenko Yu., Pryhodiuk O. (2020) Informatsiina ekonomika Ukrainy: perspektyvy rozvytku rehionalnogo informatsiinoho menedzhmentu. Menedzher [Information economy of Ukraine: prospects for the development of regional information management]. *Visnyk Donetskoho derzhavnoho universytetu upravlinnia. Seriya: Ekonomika*, no. 2 (87), pp. 29–45.
2. Zinchenko O., Dariiush P., Zinchenko D. (2019) Informatsiina ekonomika: kontseptsii, sutnist ta rozvytok [Information economy: concept, essence and development]. *Ekonomichni visnyk NTUU «Kyivskiy politekhnichnyi instytut»*, no. 19, pp. 3-13.
3. Kupinets L. Ye., Tiutiunnyk H. O. (2021) Rozvytok suchasnoho mista v konteksti svitovykh trendiv [Development of a modern city in the context of global trends]. *Intelekt XXI*, no. 6, pp. 5–15.
4. Shpak O. I., Fedorka P. P., Pryhara M. P. (2023) Rozumni mista ta Internet rechei: vplyv rozrobok u sferi IT na rozvytok mist i pokrashchennia yakosti zhyttia [Smart cities and the Internet of Things: the impact of IT developments on urban development and improving the quality of life]. *Suchasnyi stan naukovykh doslidzhen ta tekhnologii v promyslovosti*, no. 3, pp. 114–128.
5. Skibska K. O., Novytskyi D. S. (2024) Informatsiina ekonomika v systemi zakhodiv povoiennoho vidnovlennia Ukrainy [Information economy in the system of post-war recovery measures of Ukraine]. *Biznes-Inform*, no. 3, pp. 167–173.
6. Kembridzhskiy slovnyk [Cambridge Dictionary]. Available at: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/information-economy> (accessed July 30, 2024).
7. Shkarlet S. M., Dubyna M. V. (2017). Identyfikatsiia sutnosti informatsiinoi ekonomiky [Identification of the essence of the information economy]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. (9), pp. 99–104.
8. Tshonkovski K., Ushenko N. (2023). Stabilizatsiia ekonomiky krainy v umovakh kryzy [Stabilization of the country's economy in crisis conditions]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, no. 49, pp. 143–148.
9. Shkvaruk D., Donchak L. (2023). Rivnevi pidkhody do traktuvannia poniattia ekonomichnyi potentsial [Cambridge dictionary Level approaches to the interpretation of the concept of economic potential]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 1 (314), pp. 99–102.